

09.05.2017

Vp/4

§ 236

Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2016 arviointikertomuksesta

HEL 2016-004947 T 00 03 00

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon:

Kohta 5.2 Strategiaohjelman ja ympäristöpolitiikan energiatehokkuustavoitteiden toteuttaminen

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunkisuunnitteluviraston tulee nykyistä enemmän ohjata kaavoituksella kaupunkirakenteen ja rakennusten energiatehokkuuden parantamista.

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että kaupunkisuunnitteluvirasto on tehostanut energiatehokkuustavoitteiden toteutumista kaavoitustoiminnallaan. Maankäytön suunnittelulla on tiivistetty kaupunkirakennetta sekä kehitetty tehokasta liikennejärjestelmää pitkällä tähtäyksellä. Kaupunkisuunnitteluvirastossa on kehitetty ekotehokkuustyökaluja maankäytön suunnittelun energiatehokkuutta mittaamaan.

Kaava mahdollistaa lähes aina keskitetyn kaukolämmön rakentamisen ja siihen liittymisen jättäen kuitenkin kuluttajalle vaihtoehdon valita itse järjestelmä, jota pitää hyvänä.

Kaavan ohjausvaikutukset rakennusten energiatehokkuuteen ovat vähäiset. Tontinluovutusehdoissa voidaan antaa rakentamismääräyksiä asiasta.

Kaavan tarkoituksena ei ole estää uusien energiajärjestelmien kehittämistä. Kaavan laatimisen yhteydessä testataan ja kehitetään jatkuvasti uusia energiajärjestelmiä yhdessä hankkeiden toteuttajien kanssa, mitä virasto pitää hyvänä yhteistoimintamuotona. Parhaisiin lopputuloksiin päästään yhteistyöllä sovittamalla eri osapuolten tarpeet keskenään.

Kohta 5.6 Suurien liikenneinvestointien ja tontinluovutuksen koordinaatio

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginkanslian ja kaupunkisuunnitteluviraston tulee saattaa loppuun liikennehankkeiden käsittelyohjeen valmistelu organisaatiouudistuksen jälkeen siten, että ohjeessa huomioidaan myös hankkeiden vaikutukset maan arvon nousuun.

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että kaupunkisuunnitteluvirasto kehittää edelleen isojen liikennehankkeiden vaikutusten arvioinnin kokonaisuutta. Hankkeiden suunnittelu ja arviointi on tarkentuva prosessi. Suunnittelun edetessä myös vaikutusten arviointi tarkentuu. Vaikutusten arvioinnin kokonaisuutta kehitetään siten, että maan arvon nousuun vaikuttavia tekijöitä voidaan tuoda päätöksenteon pohjaksi jo alustavien tarkasteluiden aikana.

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa myös, että organisaatiouudistuksen jälkeen loppuun valmisteltavassa katu-, liikenneväylä-, rata- ja puistohankkeiden käsittelyohjeessa huomioidaan maan arvon nousuun vaikuttavat tekijät. Lisäksi arvioinneissa tulee huomioida myös arviointialueen maanomistusolosuhteet ja arvioida näihin perustuen vaikutukset kaupungin maasta saamiin tuloihin.

Kohta 5.8 Asunto- ja maankäyttöpolitiikka hyvinvoinnin edistämässä

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginkansliassa ja kaupunkisuunnitteluvirastossa tulee selvittää, miten maankäyttöä ja asumista koskevien hyvinvointitavoitteiden toteutumista voidaan seurata.

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että kaupunkisuunnitteluvirasto voi toteuttaa suunnitteluprosessin kaikissa vaiheissa maankäyttöä ja asumista koskevia hyvinvointitavoitteita viihtyisästä, turvallisesta ja terveellisestä elinympäristöstä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto mahdollistaa maankäytön suunnittelun tavoitteiden toteutumisen. Rakentamisen myötä tavoitteet konkretisoituvat. Tavoitteiden toteutumisen edellytys on yhteistyö sekä virallisella että epävirallisella tasolla. Hyvinvointitavoitteet ovat ominaisuuksiltaan yleensä laadullisia ja muutokset näkyvät hitaasti, joten niiden toteutuminen vaatii vuositasoa pitkäjänteisempää kehityksen laadullista ja osittain määrällistäkin arviointia. Helsingin seudun yhteisesti asettamien tavoitteiden seuranta tapahtuu MAL-sopimuksen seurannan yhteydessä ja tulokset arvioidaan vuosittain kuntien ja valtion yhteisessä seuranta-kokouksessa. Uuden strategiakauden osalta on mahdollista arvioida tarvitaanko esimerkiksi kokonaisvaltaista laadullista arviota.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa hyvinvointiin liittyvien tavoitteiden toteutumista ei ole seurattu yhtenä kokonaisuutena, mutta niihin liittyvien tavoitteiden toteutumista seurataan osana muuta seurantaa.

Kaavoituksen ja liikennesuunnittelun laatuarvioinnin menetelmän kehittämistyö on ohjelmointivaiheessa. Laatuarvioinnissa keskeistä on hyvinvointiin liittyvien tavoitteiden mittaaminen. Laatuarvioinnin ohjelmointiin yhteydessä on myös kirjattu olemassa olevia, hyväksi havaittuja toi-

09.05.2017

Vp/4

mintatapoja, joiden avulla laatua ja siihen liittyviä hyvinvoinnin tavoitteita voidaan seurata ja pitää yllä.

Asemakaavoituksen tulee mahdollistaa kaikkien hallinta- ja rahoitusmuotojen toteuttaminen AM-ohjelman mukaisesti. Hallinta- ja rahoitusmuodoista päättäminen tapahtuu kaupungin maalla tontinluovutusvaiheessa. Valtion ja yksityisen maalla se kirjataan maankäyttösopimukseen. Hankkeiden hallintamuotojakaumien määrittely edellyttää seuranta-alueiden hallintamuotojakaumasta suhteessa alueen hyvinvointitavoitteisiin. Jotta valtion ja yksityisellä maalla yksittäisissäkin hankkeissa pystytään soveltamaan AM-ohjelman ja alueen hyvinvointiin liittyviä tavoitteita toteuttavaa hallintamuotojakaumaa, määrittely on tehtävä jo kaavoituksen alkuvaiheessa. Menettelystä on sovittu yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston, kiinteistöviraston ja kaupunginkanslian kanssa.

Esittelijä

virastopäällikkö
Mikko Aho

Lisätiedot

Leila Koivulehto, erityissuunnittelija, puhelin: 310 37343
leila.koivulehto(a)hel.fi
Reetta Putkonen, liikennesuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 37079
reetta.putkonen(a)hel.fi
Eija Kivilaakso, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37247
eija.kivilaakso(a)hel.fi
Hanna Pikkarainen, toimistoarkkitehti, puhelin: 31037027
hanna.pikkarainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Arviointikertomus 2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin hallinnon ja talouden tarkastussäännön mukaan tarkastuslautakunnan tulee laatia kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta arviointikertomus valtuustolle. Kertomuksesta tulee hankkia tarkastussäännön mukaisesti kaupunginhallitukselta ja muilta kaupungin toimielimiltä tarvittavat lausunnot valtuustolle toimitettavaksi. Tarkastuslautakunta pyytää

09.05.2017

Vp/4

kaupunkisuunnittelulautakunnan lausuntoa kertomuksen kohdista 5.2, 5.6 ja 5.8.

Tarkastuslautakunta on pyytänyt kaupunkisuunnittelulautakuntaa antamaan asiasta lausunnon tarkastuslautakunnalle 10.5.2017 mennessä.

Esittelijä

virastopäällikkö
Mikko Aho

Lisätiedot

Leila Koivulehto, erityissuunnittelija, puhelin: 310 37343
leila.koivulehto(a)hel.fi
Reetta Putkonen, liikennesuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 37079
reetta.putkonen(a)hel.fi
Eija Kivilaakso, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37247
eija.kivilaakso(a)hel.fi
Hanna Pikkarainen, toimistoarkkitehti, puhelin: 31037027
hanna.pikkarainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Arviointikertomus 2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 04.05.2017 § 203

HEL 2016-004947 T 00 03 00

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi tarkastuslautakunnalle vuoden 2016 arviointikertomuksesta seuraavan lausunnon:

Vuoden 2016 arviointikertomuksessa on käsitelty (kohta 5.6.) suurten liikenneinvestointien sekä tontinluovutuksen koordinoitua.

Kiinteistölautakunta katsoo, että arviointikertomuksesta käy hyvin ilmi aluerakentamishankkeiden ja suurten liikennehankkeiden edellyttämä laaja hallintokuntien välinen yhteistyö. Lisäksi raportista käy hyvin ilmi tontinluovutukselle asetetut keskenään osin ristiriitaiset tavoitteet.

Tontinluovutukselle asetettuja tai siihen välittömästi liittyviä tavoitteita ovat esim. korkeat asuntotuotantomäärät, asuntojen kohtuuhintaisuus sekä asuntotonttien vuokratuotto- ja myyntitulotavoitteet. Painottamalla

liian voimakkaasti yhtä tavoitteista mahdollisuudet toteuttaa muut tavoitteet heikkenevät. Jos kaupunki esimerkiksi hakee luovutettavista tonteista aina kovimman mahdollisen hinnan, tulot rakennusoikeusyksikköä kohti nousevat, mutta neuvotteluprosessit pitenevät ja luovutusmäärät pienenevät. Samalla nousevat tonttihinnat olisivat omiaan nostamaan asuntojen yleistä hinta- ja vuokratasoa.

Hyvään maa- ja tonttipolitiikkaan kuulukin keskeisenä osana kysyntään nähden riittävä ja järkevästi hinnoiteltu tonttitarjonta, joka luo edellytykset asuntotuotantomäärien kasvattamiselle ja laadukkaalle asuntotuotannolle. Lisäksi tonttien nopea luovuttaminen sitä mukaan, kun tontit ovat rakentamiskelpoisia, vapauttaa tonttimaahan sitoutuneet pääomat kaupungin käyttöön, mikä osaltaan mahdollistaa puolestaan tonttien rakentamiskelpoisiksi saattamisen edellyttämien investointien tekemisen tarkoituksenmukaisessa aikataulussa. Kaupungin ei siten ole useinkaan tarkoituksenmukaista eikä mahdollista viivyttää tonttien luovutusta arvonnousun toivossa eikä tällainen toiminta muutoinkaan lähtökohtaisesti kuulu hyvään julkisyhteisön harjoittamaan tonttipolitiikkaan.

Kiinteistölautakuntaa toteaa, että tarkastuslautakunnan selvitys ja johdopäätökset ovat oikeat ja että AM-ohjelman raportointia koskeneet puutteet on korjattavissa keskushallinnon kanssa tarkennettavalla ohjeistuksella.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Pirkko Vainio

Lisätiedot

Peter Haaparinne, kehityspäällikkö, puhelin: 09 310 31864
peter.haaparinne(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 02.05.2017 § 54

HEL 2016-004947 T 00 03 00

Päätös

Vuonna 2016 tarkastuksen erityiskohteena oli pelastuslaitoksen osalta ensihoitoketjun toimivuus ja tuloksellisuus. Tarkastuslautakunta toteaa, että ensihoidon tuloksellisuutta voidaan pitää useilla eri mittareilla mitaten korkeatasoisena. Ensihoidon kasvanut tehtävämäärä on heikentänyt palvelun sujuvuutta, mutta muut mittarit ovat pääosin pysyneet ennallaan viime vuosina. Taloudellisuus yksikkökustannuksilla mitattuna on pysynyt samalla tasolla aiempiin vuosiin nähden. Työelämän laatu työtyytyväisyydellä mitattuna on ollut hyvällä tasolla ja se on pysynyt melko samana. Palveluprosessin sujuvuutta kuvaavat tehtäväsidoonai-

suus ja palvelutasoindeksi ovat heikentyneet jatkuvasti kasvaneen tehtävämäärän vuoksi, mutta vuonna 2016 tavoittamis- ja lähtöviive parainivat, vaikka niihin liittyvät pelastuslaitoksen sitovat tavoitteet eivät toteutuneetkaan. Sekä potilasturvallisuus että potilastyytyväisyys ovat pysyneet korkealla tasolla. Myös laadunvalvonta on korkeatasoista ja vaikuttavuus on saatavilla olevalla mittarilla mitattuna erinomaisella tasolla. Palveluprosessin sujuvuuden heikentyminen joiltakin osin ei ole, ainakaan vielä, heijastunut ensihoitopalvelun potilastyytyväisyyteen tai vaikuttavuuteen.

Tarkastuslautakunta toteaa, että pelastuslaitoksen ja sosiaali- ja terveysviraston tulee ensihoitoprosessin kehittämiseksi täydentää päivystystyöryhmää ja potilasohjaustyöryhmää sosiaali- ja terveydenhuollon ikääntyneiden kotihoidon ja ympärivuorokautisen hoidon lääkäripalvelujen, ympärivuorokautisten hoitolaitosten sekä psykiatrian- ja päihdepalvelujen asumispalveluista vastaavilla henkilöillä. Lisäksi sosiaali- ja terveysviraston tulee lyhentää päivystyssairaaloiden päivystyspotilaiden luovutusaikoja ja parantaa siirtokuljetusten sujuvuutta.

Pelastuslaitos toteaa, että se tekee jatkuvasti yhteistyötä ensihoitopalvelun sidosryhmien kanssa kotihoidon ja ympärivuorokautisen hoidon puutteiden aiheuttaman kuormituksen poistamiseksi ensihoidon palveluketjusta.

Pelastuslautakunnalla ei ole asiassa muuta lausuttavaa.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi